

65/43

BJÖRLANDA 180

Göteborgs stadsmuseum
Arkeologisk arkivrapport

Nr 1943:1

Till

Riksantikvarieämbetet,

S t o c k h o l m .

Den 16 juli 1943 mottog undertecknad genom fänrik Ernst vid Göteborgs luftvärn pr telefon meddelande om att ett lvbatteri komme att förläggas till Alleby i Björlanda s:n på en plats, där förmodligen ett fornminne - en gravhög el. dyl. - finnes, jämte begäran om upplysning, huruvida fornminnet vore av sådan art, att det innebure ett absolut hinder för batteriets uppförande på den utsedda platsen. För att få en uppfattning härom reste jag samma dags eftermiddag tillsammans med fänrik Ernst ut till Alleby och mötte där chefen för de pågående försvarsanläggningarna, kapten Murray. Fornminnet ifråga är ett lågt, hopsjunket, jordblandat röse eller möjligen bottenlagret av ett sådant av omkr. 8 m:s diameter, beläget på högsta punkten av ett bergparti, som begränsar och behärskar det norr och nordost därom belägna Säve flygfält. Röset eller högen är angivet på ekonomiska kartan över Göteborgs och Bohuslän i skala 1: 10000, bladet n:r 17, Harestad SO, såsom det nordligaste av tre fornminnestecken (R) 1,5 cm väster om Alleby. De övriga fornminnestecknen beteckna dels en större och ett par mindre högar, dels en mindre domarering (se nedanstående beskrivning). Dessa komma dock ej direkt att beröras av de planerade anläggningarna. Då högen eller röset ej framträder i terrängen och därför såsom fornminne är av ringa betydelse, ansåg jag under förhandenvarande omständigheter ej skäl föreligga för hinder mot dess borttagande, dock med förbehåll för Riksantikvarieämbetets medgivande. Detta inhämtades också pr telefon följande dag, den 19 juli vid ett samtal med fornvårdsavdelningen (antikvarie Gustawsson).

Måndagen den 19 juli genomgrävdes högen i min närvaro. Den utgjordes, såsom redan angivits, av ett starkt jordblandat röse av huvudstora och större stenar i endast ett skikt. Berget påträffades 20-25 cm under ytan. Varje spår av gravgods - kruk-skärvor, brända ben och kolrester - saknades.

Över högarna och domareringen, som i fornminnesinventariet för Björlanda s:n ha n:r 89 - 94, har doktor J. Alin 1917 uppgjort en kartskiss, som här bifogas, jämte följande beskrivning (delvis korrigerad):

89. Jordblandat röse; endast bottenskiktet kvar. Diam. c:a 8 m. Borttagen den 19 juli 1943.

90. Stort jordblandat röse, beläget strax sydväst om föregående; skadat genom ingrepp i sydöstra kanten, mitten dock synbarligen orörd. Diam. c:a 20 m, höjd c:a 1 m.

91. Jordblandat röse, beläget omkr. 20 m sydsydväst om föregående. Endast framträdande som en svag upphöjning och genom en tätare anhopning av stenar i den även i övrigt steniga terrängen. Diam. c:a 10 m, höjd omkr. 1 dm.

92. Krets av 7 kullerstenar, bel. 5 m söder om föregående. Kretsen sannolikt fotkedjan av en förstörd hög. Diam. c:a 6 m.

93. "Domarering", bel. omkr. 5 m öster om n:r 92; består av 6 större stenar och en mindre. En större sten står inuti kretsen, omkr. 2 m från dennas västra kant. Marken innanför stenarna är jämn och gräsbevuxen. Diam. omkr. 9 m.

94. Hög (jordblandat röse), bel. omkr. 7 m sydväst om domareringen. Gräsbevuxen, utjämnad. Diam. c:a 7 m, höjd 2 - 3 dm.

Några åtgärder från ämbetets sida torde ej vara påkallade.

Göteborg den 20 juli 1943.

(a 111) C 22

Björlanda socken n: r 90-916

Allebyåsen, sedt från söder. Vid kanten
ligger gravfältet, på bergkullen närmast
höger därom reker as röte.

Foto 1916, John N. N.

(a 112) C 33

Björlanda socker nr: 93.
 Domarringen i Alleby höjden.

Foto 1916, John van Nieu

65/43

Göteborgs Museum
Arkeologiska avdelningen

Björlanda sockens fornminnen n:r 89.

Bohuslän.

Gravfält. Hög.

V. Hisings h:d.

~~12/180~~

Björlanda s:n.

BJÖRLANDA 180

Alleby.

Alleby Skattegården.

Allebyåsen.

Efter plåt n:r. n(a 1395.) B70
Gravfält vid Alleby, Björlanda s:n.
Hög 89 under utgrävning.

Foto 19.7. 1943.
N. Niklasson.

65/43

Göteborgs Museum
Arkeologiska avdelningen

Björlanda sockens fornminnen n:r 90.

Bohuslän.

Gravfält. Hög.

V. Hisings h:d.

~~12:180~~

Björlanda s:n.

BJÖRLANDA 180

Alleby.

Alleby Skattegården.

Allebyåsen.

Efter plåt n:r (a 1396.) B 71
Gravfält vid Alleby, Björlanda s.n.
Hög 90. Bilden visar en gammal
inskärning i hög 90 samt
en profil av högen.

Foto 19.7.1943.
N. Niklasson.